

Қазақстан Республикасында қолдануға рұқсат етілген өсімдіктерді қорғау құралдарының тіркелуін сынауларын жүргізудің, мемлекеттік тіркеудің және қайта тіркеудің ережелерін бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігінің 1999 жылғы 30 желтоқсандағы N 226 бұйрығы. Күші жойылды - ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігінің 2002 жылғы 26 желтоқсандағы N 432 бұйрығымен.

"Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі туралы ережені бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 16 қарашадағы N 1731 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі туралы ереженің 10 тармағының 7) тармақшасына және 11 тармағының 7) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған "Қазақстан Республикасында қолдануға рұқсат етілген өсімдіктерді қорғау құралдарының тіркеулік сынауларын жүргізудің, мемлекеттік тіркеудің және қайта тіркеудің ережелері" бекітілсін.

2. Осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күнінен бастап күшіне енеді.

Министрдің міндетін

атқарушы

Қазақстан Республикасының
Ауыл шаруашылығы министрлігінің
1999 жылғы 30 желтоқсандағы N 226

Бұйрығымен бекітілген

Қазақстан Республикасында қолдануға рұқсат етілген өсімдіктерді қорғау құралдарының тіркеулік сынауларын жүргізудің, мемлекеттік тіркеудің және қайта тіркеудің ережелері

1. Осы Ережелер "Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі туралы ережені бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 16 қарашадағы N 1731 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі туралы ережеге сәйкес дайындалған.

2. Өсімдіктерді қорғау құралдарының тіркеулік сынауларын ұйымдастыруды, мемлекеттік тіркеуді және қайта тіркеуді жүзеге асыратын мемлекеттік орган болып Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі (бұдан әрі -

Ауыл шармині)

табылады.

Ауыл шарминнің өсімдіктерді қорғау құралдарының тіркеулік сынауларын ұйымдастаруды, мемлекеттік тіркеуді және қайта тіркеуді тікелей жүзеге асыратын құрылымдық бөлімше болып Екіншілік департаментінің Өсімдіктерді қорғау мен карантин басқармасының Өсімдіктерді қорғау құралдарын өндіруді және қолдануды бақылау, мемлекеттік тіркеу бөлімі табылады.

Осы Ережелерде пайдаланылатын терминдер мен ұйғарымдар

Зиянды организм - өсімдіктердің өнімділігін және оның сапасын азайтатын организм.

Өсімдіктерді қорғау - зиянды организмдерден келетін шығындарды кемітудің және алдын алудың әдістері мен теориялық негіздерін әзірлейтін қолданбалы биологияның бөлімі, сондай-ақ осы әдістерді қолдануды жүзеге асыратын ауыл шаруашылығы өндірісінің бөлімі.

Пестицид (препарат) - өсімдік өнімдерін өндіру, қайта өңдеу, сақтау, тасымалдау процессінде залал келтіретін кез келген зиянды организмдердің санын реттеу мен (немесе) жою үшін; жануарлардың эктопаразиттері мен синантропты зиянды организмдеріне қарсы күресте пайдалану үшін; феромондар, өсімдіктердің өсуін реттегіштер, дефолианттар, десиканттар ретінде пайдалану үшін арналған химиялық зат, қосынды, олардың қоспалары, микробиологиялық препарат.

Әсер етуші зат - препаративті формадағы Препараттың биологиялық активті бөлігі.

Тыйым салынған пестицид - Ауыл шаруашылығы министрлігінің немесе мемлекеттік санитарлық қадағалау органдарының шешімдерімен пайдаланудың барлық тіркелген түрлеріне тыйым салынған Препарат.

Құрамдастырылған пестицид - құрамында екі және одан көп әсер етуші заты бар препарат.

Қолданылуы шектелген пестицид - қолданудың тек жекелеген түрлері рұқсат етілген препарат.

Жалпы қабылданған атауы - Препараттың әсер етуші затына стандарттау жөніндегі халықаралық ұйыммен берілген немесе стандарттаудың ұлттық органдарымен туыстық (топтық) немесе жекелік (тек белгілі бір әсер етуші затқа) атау ретінде қолдануға қабылданған атауы.

Қауіп - адамға және қоршаған ортаға қолайсыз әсер келтіру мүмкіндігі.

Айырмашылық (саудалық) атауы - аталған Препараты жасаушы осы атаумен этикеткалайтын, тіркейтін және жарнамалайтын, егер ол ұлттық заңдармен қорғалатын болса, өнімді дәл сол әсер етуші заты бар басқа Препараттардан айырықша ету мақсатымен тек оны жасаушы пайдалануы мүмкін болған атау.

Қайта тіркеу - Препаратты тіркеулік куәліктің күшінде болу мерзімі өткен соң

қ а й т а

т і р к е у .

Тіркелуші (өтініш беруші) - Препаратты тіркеуге өтініш беруші заңды немесе
ж е к е т ұ л ғ а .

Тіркеу - нәтижелері бойынша тіркеу саласындағы әукілетті орган Препаратты
өндіруге, әкелуге, сауда жасауға, қолдануға және жарнамалауға рұқсат беретін
р ә с і м .

Пестицидтердің тіркеулік сынаулары - Препараттың биологиялық тиімділігінің, қоршаған табиғи орта мен адамға қауіптілігін, ғылыми және тәжірибелік бағалануын зерттеудің регламенттік жүйесі.

Қолдаудың регламенті - Препаратты қолданудың шарттары мен тәртібіне қойылатын міндетті талаптарды белгілейтін ереже.

Қатер - оны қолданудың белгілі бір жағдайларында Препараттың мүмкін болған қауіптілік дәрежесі.

Пестицидтердің тіркеулік сынаулары

3. Жаңа пестицидтердің тіркеулік сынаулары биологиялық тиімділігін, токсикологиялық-гигиеналық және экологиялық қауіпсіздігін бағалау мен оларды қолданудың регламенттерін белгілеу мақсатында жүзеге асырылады.

Пестицидтердің тіркеулік сынаулары тіркеулік сынаулардың жүйесіне кіретін ғылыми-зерттеу және басқа мекемелермен, Ауылшармині бекіткен бірыңғай әдістемелік нұсқаулар бойынша, ал санитарлы-гигиеналық, токсикологиялық және экологиялық сынаулар - Қазақстан Республикасы Энергетика, индустрия және сауда министрлігінің стандартизация, метрология және сертификация комитетімен аталған жұмыстарды жүргізуге аттестацияланған мекемелермен жүргізіледі. Зерттеу жұмыстарын атқарушылар Ауылшарминімен белгіленетін
т ә р т і п п е н а й қ ы н д а л а д ы .

Тіркеулік сынауларды орындаушылар Ауыл шаруашылығы министрлігіне препараттарды тіркеу мүмкіндігі туралы қорытындылар мен нақты ұсыныстары бар осы сынаулардың нәтижелері туралы есептер тапсырады. Тіркеулік сынауларды жүргізудің сапасын бақылау Ауыл шаруашылығы министрлігінің аумақтық басқармаларына жүктеледі.

Жекелеген жағдайларда пестицидтердің тіркелген шығын мөлшерін анықтау мақсатында олардың биологиялық тиімділігін тексеру жүргізілуі мүмкін. Аталған тексеру Ауыл шаруашылығы министрлігінің бастамасымен ғалымдарды, ғылыми-зерттеу және басқа мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлерін тартумен, Ауыл шаруашылығы министрлігінің орталық аппараты мен аумақтық басқармаларының қызметкерлерінен құрылатын комиссиямен жүргізіледі.

*Ескерту: 3-тармақ толықтырылды - ҚР Ауыл шаруашылық министрлігінің
11.07.2000 ж. б ұ й р ы ғ ы м е н .*

4. Тіркеулік сынаулардың міндетті талабы 30 сәуірге дейін препаратың сынау

жоспарына енуі. Тіркеулік сынауларды енгізу туралы өтініштер ағымдағы жылдың 1 наурызына дейін қабылданады. Егер қажет болған жағдайда өтініштерді қабылдау мерзімі ұзартылып, тек егіс танабындағы, лабораториялық тәжірбие жұмыстарының басталуына 15 күн қалғанда тоқтатылады.

5. Сынау жоспарына аймақтардың саны, аймақтардағы тәжірбиелердің саны қаралады. Тәжірбие схемасы өтініш жасауымен келісіліп және одан кейін анықталған жұмысты орындаушы мекемемен келісім шарт жасалады.

6. Пестицидтердің динамикалық қалдықтар мөлшері, тіркеу сынағы, арнайы эксперименті жүзінде анықталған биологиялық регламентпен қолданылған аймақта зерттеледі.

7. Қазақстан Республикасының Денсаулық қорғау істері жөніндегі агенттігінің мекемелерімен жаңа белгісіз әсер етуші заттары бар пестицидтердің тіркеулік сынауларын өткізгеннен соң, көрсетілген препараттарды тіркеу үшін гигиеналық негіздеме беріледі және гигиеналық нормативтері мен регламенттері дайындалады.

8. Тіркеулік сынауларды жүргізгенде Қазақстан Республикасы Энергетика, индустрия және сауда министрлігінің стандартизация, метрология және сертификация комитетімен аттестацияланған лабораториялар препараттардың қалдықты мөлшерін айқындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар дайындалады, қолда бар әдістемелерді Қазақстанның токсикологиялық лабораторияларының жағдайына бейімдейді, сондай-ақ оларды мақұлдайды.

9. Пестицидтердің тіркеулік сынауларын жүргізу үшін өсімдіктерді қорғау құралдарын өндіруші фирма (бұдан әрі - Тіркелуші) пестицидтің тәжірибелік партиясын, әсер етуші заттарының талдау стандарттарын және қажет болған жағдайда - метаболиттерінің стандарттары. Оларды сынау өткізу орынына жеткізу Тіркелушінің есебінен жүргізіледі.

10. Сынау танабынан алынған өнім жойылады немесе мемлекеттік санитарлық қадағалау органдарының рұқсаты және онда пестицидтердің қалдықты мөлшері жоқ болуы туралы мәліметтер болғанда пайдалануға жіберілуі мүмкін.

11. Жаңа әсер етуші заты бар препараттардың тіркеулік сынаулары үш толық вегетациялық кезең бойында жүргізіледі: бірінші мен екінші жылдары - далалық сынау, үшінші жыл - өндірістік сынау. Қажет болған жағдайда Ауыл шаруашылығы министрлігі тіркеулік сынауларды жүргізудің мерзімін бір жылға ұзартуы мүмкін.

Далалық сынаулардың нәтижелері бойынша Ауыл шаруашылығы министрлігі өндірістік сынауларды жүргізудің аймақтары мен алаңдарын айқындайды, ал өндірісте сыналып жатқан препараттардың тұрақты биологиялық тиімділігі расталмаған жағдайда далалық сынауларды жалғастыру туралы шешім

қ а б ы л д а й д ы .

Ескерту: 11-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ауыл шаруашылық министрлігінің 11.07.2000 ж. бұйрығымен .

12. Бұрын тіркелген препараттардың құрамына кіретін әсер етуші заттардан тұратын препараттар үшін, сондай-ақ әсер етуші затының пайыздық мөлшерінің өзгеруі және қолданудың аясын кеңейту кезінде далалық сынаулардың мерзімі бір вегетациялық кезеңге дейін қысқартылуы мүмкін. Аталған препараттардың өндірістік сынаулары Ауыл шаруашылығы министрлігінің келісуі бойынша далалық тәжірибелермен қатар жүргізілуі мүмкін.

Ескерту: 11-тармақ жаңа редакцияда жазылды - ҚР Ауыл шаруашылық министрлігінің 11.07.2000 ж. бұйрығымен .

13. Мемлекеттік санитарлық бақылау мекемелерінің қалыптасқан және дайындалған нормативтік акті құжаттарын пестицидтерді бақылау әдістемелерін А у ы л ш а р м и н і б е к і т е д і .

14. Тіркеу сынағы жүргізілген отчеттың нәтижесі қосымшадағы 22 үлгі б о й ы н ш а қ а б ы л д а н а д ы .

15. Пестицидтердің тіркеулік сынаулары жөніндегі ғылыми-зерттеу жұмыстарын қаржыландыру тіркелушімен, атқарушылармен Ауылшарминінің тіркеулік сынаулар жоспарына сәйкес жасалынған келісімдер бойынша жүзеге асырылады.

Пестицидтерді мемлекеттік тіркеу

16. Мемлекеттік тіркеуге, қажетті тұрақты және есептік санитарлық-гигиеналық, нормативтері және оларды қолдануды бақылау әдістерін қоса алғанда қолданудың регламенттері дайындалған отандық және шетелдік өндірісі пестицидтерінің препаративті формалары жатады.

Жаңа белгісіз әсер етуші заттары бар пестицидтерді мемлекеттік тіркеу Ауылшарминімен Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігінің міндетті түрде мемлекеттік гигиеналық тіркеуінен және гигиеналық негіздеме алынуынан кейін жасалады.

Мемлекеттік тіркеуге Қазақстан Республикасында формуляцияланатын, оларды шығаруға техникалық шарттар, сондай-ақ ыдыс этикеткасының үлгісін белгіленген тәртіппен дайындауды және бекітуді қажет ететін препараттар да жатады. Мемлекеттік тіркеуге ерекше уытты және жоғары уытты препараттарға жататын пестицидтер қабылданбайды.

17. Пестицидтерді мемлекеттік тіркеу үшін Тіркелуші Ауылшарминге мынадай құжаттарды тапсырады:

1-қосымшаға сәйкес мәліметтері бар пестицидтерді мемлекеттік тіркеуге ө т і н і ш - 2 д а н а ;
- пестицидке материалдар - 2 дана;

- отандық препараттар мен формуляция үшін - Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігімен және Қазақстан Республикасы Энергетика, индустрия және сауда министрлігінің стандартизация, метеорология және сертификация комитетімен келісілген техникалық шарттар;

- пестицидтің тіркеулік сынауларының нәтижелері - 2 дана;

Ауыл шарминімен бекітілген пестицидтің ауыл шаруашылығы өнімдерінің және қоршаған ортаның объектілеріндегі қалдықты мөлшерін айқындау әдістемелері ;

ауыл шаруашылығы өнімдерінде және қоршаған объектілерде пестицидтердің санитарлық-гигиеналық нормасы;

қазақ және орыс тілдеріндегі ақпараты бар ыдыс этикеткасының үлгісі.

18. Тіркелуге берілген өтініш Тәртіптегі талаптарға сай болуы тиіс, мазмұны нақты негізгі Препарат жайлы беруі тиіс. Іс қағаздарының жинағы қазақ немесе орыс тілінде беріледі. Сонымен бірге Тіркелуші қысқаша орыс тілінде өтініш беруге міндетті. Препаратты тіркеуге өтініш 1 үлгедегі формамен толтырылады.

19. ТМД мемлекеттерінде жүргізілген сынақтардың нәтежесімен берілген мәліметтер. Сынақ жайындағы есептер, препараттың қолдануы жайлы нұсқаулар, ыдыс этикеткасы, бейімделген микромөлшердегі бақылау, және қажеттілігіне қарай басқа да құжаттар талап етіледі.

20. Препаратты қайта тіркеуге берген өтініште препараттың саудалық атауы, әсерлі заты, препаративтік формасы және қолдану регламенті болуы тиіс.

21. Тіркелуші қолдану аумағы кеңейтілетін Препараттың мәліметтерін 1 қосымшаға сәйкес, ал саудалық атауы және өндірушісі өзгерген жағдайда - Қосымша 2, 7б сәйкес береді.

22. Препаратың препаративтік формасы өзгерген жағдайда, Тіркелуші мынандай мәліметтер қосымшадағы 3, 6в, 7б, 14 формаға сай, ал Қазақстанда немесе ТМД елдерінде әсерлі заты белгілі препарат шығаратындар - қосымшадағы 3, 13, 14 сәйкес береді.

23. Әсерлі зат құрамы белгілі, құрамдас Препараттарды Тіркелуші мәліметтерді қосымшадағы 4, 7б, 14 үлгіге сай береді.

24. Микробиологиялық препараттардың титрі өзгергенде, препаративтік формасы ауысқанда Тіркелуші мәліметтерді қосымшадағы 5(3, 5, 6, 9, 17, 20, бөлімдерін қоспағанда) 14, 15б, 15в үлгіге сай береді.

25. Жаңа белгісіз әсер етуші заты бар, ТМД мемлекеттерінде тіркеуде жоқ, бірақ Халықаралық анықтамаға енген Препарат, Тіркелуші мәліметтерді Қосымшадағы 3, 6, 12, 14 және 20 үлгіге сай береді. Препаратты тіркеу Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігі, Қазақстан Республикасы табиғи ресурстары және Қоршаған ортаны қорғау министрлігімен келісіп жүргізіледі.

26. Жаңа белгісіз әсер етуші заты бар, ТМД елдерінде өндірілетін препаратқа Тіркелуші мәліметтерді қосымшадағы 3, 6 - 14 және 20 үлгіге сай береді. Препаратты тіркеу Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігі, Қазақстан Республикасы табиғи ресурстары және қоршаған ортаны қорғау министрілігімен келісіп жүргізіледі.

27. Микробиологиялық жаңа препаратты тіркеуге, Тіркелуші мәліметтерді қосымшадағы 5, 11, 12, 14, 15 және 20 үлгіге сай береді. Препаратты тіркеу Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігі, Қазақстан Республикасы табиғи ресурстары және қоршаған ортаны қорғау министрілігімен келісіп жүргізіледі.

28. Санитарлық - гигиеналық нормативті, тәртіпті өндірісте препаратты пайдалануды белгілеу қосымша 16 көрсетілген.

29. Ауыл шаруашылығы өнімдеріне және қоршаған орта объектілерінде кездесетін метаболитпен олардың қалдықтары құрамын зерттеу, Препаратқа есеп беру қосымша 17 көрсетілген.

30. Ауыл шаруашылығы өнімдерінде және қоршаған орта объектілерінде кездесетін қалдықтары мөлшері және метаболиттерін анықтаудың бірыңғай талабы Қосымша 18 көрсетілген.

31. Препараттардың микромөлшері, олардың метаболиттерін анықтап бейімдеп, мақұлдап және бекітудің тәртібін істеу Қосымша 19 көрсетілген.

32. Белгілі себептермен Препараттың іс қағаздар жинағы толық болмай қысқаша болсада қабылданады. Егер Препаратты тіркеуге дұрыс шешім қабылданған болса Тіркелуші 3 ай аралығында міндетті түрде толық іс қағаздар жинаған өткізу керек. Орындалмаған жағдайда тіркеуден алынып тасталуы.

33. Тіркеуге берілген материалдар қабылданып Ауылшармині арқылы қаралып экспертиза жүргізіледі. Экспертизаның жалпы мерзімі бір Препарат үшін 30 күннен аспауы керек.

34. Жаңа белгісіз әсер етуші заты бар пестицидтің санитарлық-гигиеналық сараптамасының нәтижелері Қазақстан Республикасының Бас мемлекеттік санитарлық дәрігерімен, экологиялық сараптамасының нәтижелері Қазақстан Республикасының табиғи ресурстары және қоршаған ортаны қорғау министрілігімен бекітіледі.

Әсер етуші заттары белгілі және Қазақстан немесе ТМД мемлекеттерінде тіркелген пестицидтердің тіркеулік материалдары жоғарыда көрсетілген министрліктер мен ведомстволарда келісуден өтеді.

Бұдыс этикеткасының үлгісі бекітілгеннен соң тіркелген пестицидке мемлекеттік тіркеулік нөмір беріледі, Тіркелушіге қосымша 21 сәйкес нысан бойынша тіркеулік куәлік беріледі. Тіркеудің нөмірі және қайта тіркеудің күні арнайы тізімдемеге тіркеледі және Ауылшармині бекіткен Қазақстан

Республикасының ауыл және орман шаруашылықтарында қолдануға рұқсат етілген зиянкестермен, өсімдіктер ауруларымен және арамшөптермен күресудің биологиялық және химиялық құралдарының, дефолианттардың және өсімдіктердің өсуін реттегіштерінің тізімінде көрсетіледі.

Пестицидті мемлекеттік тіркеу туралы шешім, тіркеулік куәлік берілген күннен бастап күшіне енеді. Мемлекеттік тіркеудің күшінде болу мерзімі 5 жыл.

Өсімдіктерді қорғаудың химиялық құралдарын мемлекеттік тіркеу препараттардың далалық тіркеулік сынауларының нәтижелері өндірісте расталғаннан кейін жүргізіледі. Препараттардың өндірістік сынаулардың нәтижелері Ауыл шаруашылығы министрлігінің аумақтық басқармаларының басшылары қол қойған актілермен расталуы керек.

Ескерту: 34-тармақ толықтырылды - ҚР Ауыл шаруашылық министрлігінің 11.07.2000 ж. бұйрығымен.

35. Пестицидтерді мемлекеттік тіркеу күніне толық көлемде ақпарат берілуі мүмкін емес, бірақ олардың токсикологиялық-гигиеналық қасиеттері мен қолдану сферасы тәуекелдік маңызды емес деп есептеуге мүмкіндік беретін болса, 2 жылдық мерзімге уақытша тіркелуі мүмкін.

36. Пестицид уақытша тіркелген жағдайда, Ауылшармині арқылы препараттың қолдануы, объектінің мақсаты және жалпы өсіру алаңы мен дақылдардың жалпы көлемі анықталады.

37. Пестицидтің қауіптілігі туралы бұрын белгісіз мәліметтер алынған кезде мемлекеттік тіркеу, тіркеудің мерзімі аяқталғанға дейін тоқтатылуы мүмкін, ол туралы Ауылшармині сондай шешім қабылданғаннан кейін 10 күндік мерзімде жазбаша түрде Тіркелушіні, мүдделі министрліктер мен ведомстволарды х а б а р д а р е т е д і .

Егер пестицидті өндірудің технологиясы немесе рецептурасы өзгертілген болса тіркеу бесжылдық мерзім өткенше тоқтатылуы немесе шектелуі мүмкін.

Пестицидтерге тыйым салу туралы мәліметтер Қазақстан Республикасының ауыл және орман шаруашылықтарында қолдануға рұқсат етілген зиянкестермен, өсімдіктер ауруларымен және арамшөптермен күресудің биологиялық және химиялық құралдарының, дефолианттардың және өсімдіктердің өсуін реттегіштерінің тізіміне жылда жасалатын толықтыруларда көрсетіледі.

Пестицидтерді қайта тіркеу

38. Қайта тіркеуге бұрын тіркелген, тіркеу мерзімі өтіп кеткен пестицидтер жатады. Қайта тіркеу үшін Ауылшарминіне 2 дана өтініш және бұрын берілген тіркеу материалдарына енгізілмеген жаңа материалдар тапсырылады.

Қайта тіркеу пестицидтерді мемлекеттік тіркеу үшін көзделген тәртіппен жүзеге асырылады.

39. Қайта тіркеуге олардың қауіпсіздігі немесе жеткіліксіз тиімділігі туралы

бұрын белгісіз мәліметтер алынған пестицидтер жатпайды.

40. Тіркеуші Ауылшарминіне препараттың құрамындағы барлық өзгерістер туралы және оның қауіптілігі жөнінде жаңа мәліметтердің пайда болуы туралы а қ п а р а т б е р у г е м і н д е т т і .

41. Препаративтік форманың компоненттерінің құрамы мен мазмұны өзгеріп соған байланысты тіркелген шығын мөлшерін анықтау қажеттілігі туындаған жағдайда Ауылшармині қосымша зерттеулер өткізуді талап етуі мүмкін. Осы зерттеулерді қаржыландыру Тіркелушінің есебінен жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасында қолдану үшін рұқсат етілген пестицидтердің тізімін баспадан шығару

42. Мемлекеттік тіркеу нәтижелері бойынша Ауылшармині Қазақстан Республикасында қолдану үшін рұқсат етілген пестицидтердің тізімін 5 жылда бір рет, жаңа тіркелген пестицидтер туралы, сондай-ақ пайдалануға тиым салынған немесе қолдануы шектелген препараттар туралы оған толықтыруларды жыл сайын әзірлейді және баспадан шығарады.

Кесте 1

Пестицидтерді пайдаланудың сипаттамасы

N	Саудалық атауы,	Препараттың	Дақыл,	Зиянды §§	Өңдеу	Өнімді
	препаративтік	қолдану	өңделетін	организм	мезгілі	жинаған.
р/н	формасы,	эсерлі	мөлшері	объекті §	тәсілі,	ғадейін.
	заты, фирмасы	(л/т, л/га			шектелуі	гі, соң
		кг/т, кг/га)				санының
						и мал ды ғы н
						к ө р с е т е д і

Қосымша 1

1. Тіркелушінің өтініші.
2. Тіркелуші (атауы, мекен-жайы, телефондары, факсы)
3. Қолдану аясы (қандай дақылдарда тіркеу көзделеді, зиянды объект, латынша атауы).
4. Ұсынылған қолдану мөлшері және қолдану тәсілі.
5. Ұсынылған қолдану регламенттері (өңдеуді жүргізу мерзімі,

өңдеу арасындағы интервал).

6. Ұсынылған күту мерзімі (өнімді жинауға дейін күнмен есептегенде).
7. Биологиялық және шаруашылық тиімділігі (далалық сынауларда).
8. Басқа елдердегі қалдық мөлшерін айқындаудың нәтижелері, және биологиялық бағалау нәтижелері (егер бар болса).
9. Ауыл шаруашылық өнімдерінде препараттың қалдығын анықтаудың әдістемесі (тіркеуге арналған дақылға).
10. Препараттың ауыл шаруашылығы азықтарындағы максималды мүмкін деңгейі (қандай дақылдарға тіркеу көзделеді).
11. Басқа мемлекеттердегі нәтижелері (керектігінне қарай).

Қосымша 2

1. Тіркелушінің өтініші.
2. Тіркелуші (атауы, мекен-жайы, телефондары, факсы).
3. Өнімді өндіруші және әсерлі заты (атауы, мекен-жайы, телефондары, факсы)
4. Айырмашлық атауы (саудалық), белгілі синонимы.
5. Препаративтік формасы және әсерлі затының құрамы (г/л немесе г/кг).
6. Қолдану аясы (қандай дақылдарда тіркеу көзделеді, зиянды объект, латынша атауы).
7. Ұсынылған қолдану мөлшері және қолдану тәсілі.
8. Ұсынылған қолдану регламенттері (өңдеуді жүргізу мерзімі, өңдеу арасындағы интервал).
9. Ұсынылған күту мерзімі (өнімді жинауға дейін күнмен есептегенде).
10. Биологиялық және шаруашылық тиімділігі (далалық сынауларда).
11. Басқа елдердегі қалдықты мөлшерін айқындаудың нәтижелері, және биологиялық бағалау нәтижелері (егер бар болса).

Қосымша 3

1. Тіркелушінің өтініші.
2. Тіркелуші (атауы, мекен-жайы, телефондары, факсы).
3. Өнімді өндіруші және әсерлі заты (атауы, мекен-жайы, телефондары, факсы)
4. Айырмашлық атауы (саудалық).
5. Препаративтік формасы және әсерлі затының құрамы (г/л немесе г/кг).
6. Қолдану аясы (қандай дақылдарда тіркеу көзделеді, зиянды объект, л а т ы н ш а а т а у ы) .
7. Ұсынылған қолдану мөлшері және қолдану тәсілі.
8. Ұсынылған қолдану регламенттері (өңдеуді жүргізу мерзімі, өңдеу арасындағы интервал).
9. Ұсынылған күту мерзімі (өнімді жинауға дейін күнмен есептегенде).

10. Биологиалық және шаруашылық тиімділігі (далалық сынауларда).

11. Дақылдық фитотоксичносы, толерантносы.

12. Басқа Препаратпен қосылуы.

13. Басқа елдердегі қалдықты мөлшерін айқындаудың нәтежелері, және биологиялық бағалау нәтежелері (егер бар болса).

Қосымша 4

1. Тіркелушінің өтініші.

2. Тіркелуші (атауы, мекен-жайы, телефондары, факсы).

3. Әсерлі заты және өнімді өндіруші (атауы, мекен-жайы, телефондары, факсы)

4. Айырмашлық атауы (саудалық).

5. Әр әсерлі затының қолдануы.

6. Препаративтік формасы және әсерлі затының құрамы (г/л немесе г/кг).

7. Препарат құрамы (% құрамы, толықтырғыштар, эмульгаторлар, стабилизаторлар, еріткіштер).

8. Қолдану аясы (қандай дақылдарда тіркеу көзделеді, зиянды объект, л а т ы н ш а а т а у ы) .

9. Ұсынылған қолдану мөлшері және қолдану тәсілі.

10. Ұсынылған қолдану регламенттері (өндеуді жүргізу мерзімі, өндеу а р а с ы н д а ғ ы и н т е р в а л) .

11. Ұсынылған күту мерзімі (өнімді жинауға дейін күнмен есептегенде).

12. Биологиалық және шаруашылық тиімділігі (далалық сынауларда).

13. Басқа елдердегі қалдықты мөлшерін айқындаудың нәтежелері, және биологиялық бағалау нәтижелері (егер бар болса).

Қосымша 5

МИКРОБИОЛОГИЯЛЫҚ ПРЕПАРАТТАР

Препаративтік формасы және белсенді ингредиенттің құрамы және қасиеті туралы мәлімет (бактериальды, саңырауқұлақ, вирус, микроспороидалды препараттар, азық есебінде өмір сүруге қабілетті микроорганизмдер).

Штамма-продуцента қасиеті.

1. Микроорганизмнің түрлік атауы (латынша атауы).

2. Штамма атауы немесе нөмері (изолята).

3. Штамма бөліну көзі

4. Культуральды-морфологиялық және биохимиялық қасиеттерін тесты арқылы теңестіру, дұрыстау (мекемесін көрсету теңестірген)

5. Зиянды объектіге қатысты патогенность немесе қарама-қайшылық.

6. Бұрыннан белгілі штамма түрінен айырмашылығы (оның ішінде шетелде).

7. Сол түрдегі микроорганизмдердің басқа штамма клеткалары л и з и р у ы ш и и ф а ғ а ғ а қ а т ы с ы .

8. Штаммаларды сақтаудың ортасы және жағдайы тәсілі.
9. микроорганизмдердің көбею ортасы және жағдайы тәсілі.
10. Микробты ассоциацияда қоршаған ортада және биоматериалда микроорганизмдерді табудың тәсілі.
11. Азық, синтезделген штамма (химиялық құрлысы, структуралық формуласы, тұрақтылығы, қалдығын анықтау тәсілі).
12. Препарат құрамы: әсерлі құрам басы (титр тірі клетка немесе тіршілікке бейімденген азық, вирустық өнім, кірістіру) көмекші заттың және оның қолдануы.
13. Агрегаттық күйі.
14. Сулануы.
15. Ылғалды ұстауы.
16. Бөтен микрофлораны ұстауы.
17. Әрекет басы анықтау тәсілі.
18. Сақтау мезгілі және жағдайы.
19. Жұмыс сұйықтығын әзерлеу тәсілі.
20. Жарамсыз техникалар және препараттар, төгілген шашылған препараттар олардың ыдыстары, жұмысқа киілген киімдерді тазарту тәсілі.
21. Басқа пестицидтермен араласуы.

Қосымша 6

ФИЗИКА-ХИМИЯЛЫҚ ҚАСИЕТІ

- a) Физико-химиялық қасиеті әсерлі заты.
 1. Әсерлі заты (ISO, IUPAC, N CAS бойынша).
 2. Структуралық формуласы (оптикалық изомерін көрсету).
 3. Эмпирикалық формуласы.
 4. Молекулярлық массасы.
 5. Агрегаттық күйі.
 6. Иісі, түсі.
 7. Бу қысымы мм. сын. бағ. $t - 20' \text{ C}$ және $40' \text{ C}$.
 8. Суда еруі.
 9. Органикалық еріткіштерде еруі, мг/100 мл.
 10. Бөліну коэффициенті п-октанол/су.
 11. Температура балқуы.
 12. Қайнау температурасы және қатуы.
 13. Тұтану температурасы және жалындауы.
 14. Сулы ертіндінің тұрақтылығы (рН 3-5,7, 10) $t - 20' \text{ C}$, аралығында оның ішінде төменгі құрамада (1 мг/дм³ кем емес).

15. Тығыздығы (заттың газ күйіндегі жағдайы) көрсетуі $t - 0' \text{ C}$ және 760 мм сын. бағ.

б) Техникалық азықтағы физика-химиялық қасиеті.

1. Техникалық азық тазалығы, қоспаның сандық сапалық қоспасы.
2. Агрегаттық күйі.
3. Иісі, түсі.
4. Температура балқуы.
5. Тұтану температурасы және жалындауы.
6. Тығыздығы (Заттың газ күйіндегі жағдайы тығыздық көрсетуі $t - 0' \text{ C}$ және 760 мм. сын. бағ.).
7. Жылу - және сурет тұрақтылығы.
8. Техникалық азықтағы тазалықты анықтаудың аналитикалық тәсілі, азықтағы құрамдарды анықтау, изомерлер, қоспалар құрамдарды анықтау мүмкіндігі.

в) Препаративтік форманың физика-химиялық қасиеті.

1. Агрегаттық күйі.
2. Иісі, түсі.
3. Сулы эмульсия немесе суспензия тұрақтылығы.
4. рН.
5. Ылғалдық құрамы (%).
6. Жабьсқактық.
7. Дисперсность.
8. Тығыздығы.
9. Бөлшек размері (ұнтақ, түйіршік т.б).
10. Сулануы.
11. Тұтану температурасы.
12. Кристалдану температурасы, суыққа төзімділігі.
13. Ұшпалық.
14. Нығыздығы жайлы мәліметтер.
15. Коррозиялық қасиеті.
16. Сандық және сапалық қоспа құрамы.

17. Сақтау кезіндегі тұрақтылық.

Қосымша 7

ТОКСИКОЛОГИЯ-ГИГИЕНАЛЫҚ СИПАТТАМА

а) Әсерлі затқа токсикологиялық сипаттама (техникалық өнім)

1. Пероралды өткір улы (тышқан, егеуқұйрық) ЛД қатты әсер ету басы

5 0

(ТМД елдерінде өндірілетін препараттарға арналған),

2. Теріге улылығы өткірлігі - ЛД .

3. Ингалацисалық өткір улылығы - CL . Қатты әсер ету басы (ТМД
5 0

елдерінде өндірілетін препараттарға арналған).

4. Интоксикациялық созылмалы өткір клиникалық уланудың пайда болу
механизмі (мүше - нысаналары).

5. Тыныс жолдары және теріні тіркендіру.

6. Біртіндеп тауықтың нерв жүйелеріне әсер етуі
(фосфорорганикалық пестицидтерге арналған басқаларға талапқа сай).

7. Пероралды астыөткір улы (кумулятивті қасиетті) кумуляция
коэффициенті (ТМД елдерінде өндірілетін препараттарға арналған
К а г а н а т ә с і л і м е н) .

8. Теріасты өткір улануы.

9. Иммунотоксичность, сескену әсері.

10. Созылмалы улану (тиімсіз мөлшердің басы).

11. Жануарлардың екі түріне онкогендік агентті сынау (тышқан,
егеуқұйрық) екі жыл аралығында тексерілген материалдардың
тіршілік қабілетіне қарай (кесте, қисық сызықпен); қатерлі
және қатерсіз ісіктердің жиілігі барлық гистологиялық түрі және
таратпаушылығын тиімділігіне қарай санын анықтап (жануарлардың
саны, алғашқы ісік пайда бола бастағанға дейінгі тірі қағаны)
интеркуррентті өлім (Каплана-Мейера); тарихи экспериментальды
м ә л і м е т і б о й ы н ш а .

12. Жемістегі анамалии және улылығы, әдістемені пайдалана отырып
тератогенноссы және эмбриотоксичноссын анықтау.

13. Репродуктивті улылық екі ұрпақ тәсілімен және гонадотоксичность.

14. М у т а г е н д і к :

- гендік мутация метаболиттік активация және активациясыз Эймса тестісі;
- цитогенетикалық тест in vitro дақылда адам қанында периферическ
лимфоциттік (хромосомды аберрация);

- цистогенетикалық тест in vivo кемірушілердің сүйек миы
(хромосомдар, аберрации, микроядра). Басқа тестілер жіберіледі, үштен кем емес
, Эймса және сүт қоректілерге in vivo тест қосқанда.

15. Сүт қоректілер организміндегі метаболизм, негізгі метаболиттер, олардың
улылығы, токсикокинетика және мүмкіндігіне қарай токсикодинамика.

16. Зиянды әсердің шектелу көрсеткіші.

17. Адам салмағы денесіне, тәуліктік рұқсат мөлшері (ТРМ) мг/кг.

18. Қоршаған орта объектілері, оның ішінде ауыл шаруашылығы

өсімдіктері метаболізмi.

б) Препаративтік формаға токсикологиялық сипаттама.

1. Пероралды өткір улы (тышқан, егеуқұйрық) - ЛД .
5 0

2. Теріге өткір улылығы - ЛД .
5 0

3. Ингаляциалық өткір улылығы - ЛД .
5 0

4. Тыныс жолдары және теріні тіркендіру.

5. Пероралды астыөткір улы (кумулятивті қасиетті) кумуляция
коэффициенті .

6. Тері үсті әсер ететін астыөткір (жабын терілерге қауіп тудыратын
препараттар үшін) .

7. Ингаляциялық өткір улылық (ингаляциялық қауіп тудыратын
препараттар үшін) .

8. Түршігу әрекеті .

9. Препаративтік форманың токсикологиялық сыңарларына сипаттама (толықтырғыш, эмульгаторлар, стабилизаторлар, еріткіштер т.б.).

Препарат құрамында улы заттар болған жағдайда әсерлі затына қарағанда, Препараттың токсикологиялық мәлеметтері, әсер ету заттарының қоспалары және сыңарларына препаративтік формасы сонымен бірге метаболізміне.

в) Препаративтік форманың гигиеналық сипаттамасы

1. Гигиеналық нормативі және күту мезгілі.

2. Препараттың қауіптілігіне баға бұл мәліметтер эксперттер тобы ФАО/ВОЗ, ЕРА, Европалар одағының мәжілісінен алынды.

3. Жұмыс істеу кезінде, сақтау, тасымалдауда, өндіруде сақтанудың ұсынылған жолдары (Егер препарат ТМД елдедерінде өндірілсе).

4. Қатты улану кезінде, емдеу және диагностика жасау оның ішінде уланған жағдайда көрсетілетін алғашқы көмек, антидоты жайлы ұсыныс сипаттама.

Препараттың күту мезгілі жаңа әсерлі заты бар болса онда Қазақстанда анықталады.

Қосымша 8

МАЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ БАЛ АРАСЫНА ПРЕПАРАТТЫҢ ҚАУІПТІЛІГІ ЖАЙЛЫ ВЕТЕРИНАРЛЫҚ - САНИТАРЛЫҚ ЭКОТОКСИКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒА

Бал арасына лабораториялық улылықты анықтау (тұқым дәрілеу, көшет материалдары) жер бетіне шыққанға дейінгі қолданған гербицид Препараттарына

қ а ж е т

е м е с .

1. Дала жағдайында бал арасына қауіптілік класы (ұсынылған тәртіппен оны практикада пайдалану).

2. Сипаттамада ұсынылған тәртіптің бал арасына қауіпті болатын қатерді азайтады.

3. Қыстаған бал арасы азығындағы қалдық мөлшері МЖШ.

4. Жылы қандыларға, жануарларға және құстарға Препараттың параметрі және улылық класы: клиникалық белгілері улылықтың, симптомы улануы.

5. Ауыл шаруашылығы малдары және құстар азығындағы Препарат қалдықтары мөлшерін анықтау тәсілі (шөп, сабан, дәнді дақылдар, тамыржемістілер) (тоуарға арналған азықтарды зерттеулердің әдістемелері қабылданады).

6. МЖШ ауыл шаруашылығы малдары және құстар азықтарында (шөп, сабан, дәнді дақылдар, тамыржемістілер (тоуарға арналған азықтардың нормативіне жасалынған)).

7. Препарат МЖШ жоғарлағанда ауыл шаруашылығы малдары және құстар азығындағы ыластану денгейін төмендету мүмкіндігіне түсініктеме сипаттама.

Т. 4-7. Жемдік азыққа арналған дақылдарды өңдеуге бағытталған.

Қосымша 9

БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ - ПРЕПАРАТҚА ТОКСИКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒА

1. Препараттың судағы әсерлі затын анықтаудың әдістемесі.

2. Препараттың сулы ортадағы тұрақтылығы рН 7-8 (уақыт 50 және 95 % ыдырау). Метаболиттердің пайыздық қатары және құрамы, әсерлі заты суда ыдырағанда пайда болады.

3. Препараттың орташа өлтіретін құрамасының (ЛД) балықтың 50 % - тін 96 сағат ішінде жояды.

4. Препараттың орташа өлтіру құрмасы (ЛД) бекіре балықтың 50 % личинкасын немесе балықтардың басқа түрлерін 48 сағатта жояды.

5. Препарат және оның метаболиттері судағы ерігіштігі төзімділігі детоксикация мерзімі.

6. Препараттың улылығын зоопланктондық организмдерге массы түрде тіршілікке бейімділігі және тұқымдылығын шаянның 2-4 ұрпағына, сонымен бірге физиология-биохимиялық, морфологиялық аномалиіне тіркеу жасалады. Эксперимент 30-40 тәулікке созылады.

7. Препараттың балықтарға улылығы:

- материалды немесе физиологиялық кумуляцияға баға;
- бекіре балық немесе басқа балықтардың уылдырықтарының даму әсеріне баға (өмірсүргіштік, өсім, морфологиялық анамалия);
- шабақтар және үлкен балықтар (тұқы балық, бақтақ балықтары, албырт балықтары), өмірсүру бейімділігінің физиология-биохимиялық, морфологиялық және басқа өзгерістері. Эксперименттің ұзақтығы 1-6 ай.

8. Гидробионттардың мұтагендік әсері (керектігіне қарай).

9. Гидробионттардың гонадотоксикалық әсері (керектігіне қарай).

10. Иммунологиялық әсері гидробионт үшін (керектігіне қарай).

11. Гидробионттарға канцерогендік әсері (керектігіне қарай).

Бұл, бөлім 1-11 әсерлі затын (техникалық азығын) және препаративтік форма мәліметін көрсетеді. Егер мәліметтер тіркелеуші арқылы берілмесе, онда ТМД елдеріндегі ғылыми-зерттеу мекемелері арқылы жүргізіледі.

1-4 бөлімнің мәліметтері негізі бойынша суда, балық шаруашылығы су қоймаларындағы әсер ету қауіпсіздік деңгей әсері есептеледі. (ӘКДӘ) (әсер етуі екі жыл).

1-11 бөлімнің мәліметтері негізі бойынша шегіне жеткен мүмкін концентрация (ШЖК) Препаратты суда балық шаруашылығы су қоймаларында жасалады.

Қосымша 10

ПРЕПАРАТҚА ЭКОЛОГО-ТОКСИКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒА

1. Әсерлі заттың ыдырау жылдамдығы (T_{50} және T_{90}) топырақта
дала жағдайында.
2. Әсерлі заттың топырақтағы ыдырау кезіндегі, метаболиттердің құрылымының және құрамының пайыздық құрамы.
3. Әсерлі заттың топырақтағы қалдығының пайыздық құрамы
4. Әсерлі заттың топыраққа сіңірілуі белгілі бөлігінің бөлініп шығуы.
5. Әсерлі заттың топырақта дала жағдайында ауысу миграция көрсеткіші.
6. Әсерлі заттың топырақтан булану көрсеткіші (ұшатын препараттарға).
7. Препараттың құстарға улылығы (ЛД₅₀).
8. Препараттың жауын құртына улылығы (ЛК₅₀).
9. Препараттың топырақтағы микроорганизмдерге улылығы.
10. Препараттың ауыспалы егіске және өсімдікте жылжу кезіндегі фитотоксичносы.
11. Күрштің суғармалы элементіндегі препараттың бет алысы:

- 11.1. Атыз танабы (су қабаты толы және топырақтағы динамика құрамы);
- 11.2. Госпа-дренажды тор (күріштің суғармалы жүйесі арқылы Препараттың жоғарғы және жер асты ағысы тор жағалауы сыртындағы шығымның көлемін анықтау);
- 11.3. Түбіне дейін жетіп жауған жаңбырдың әсерінен топыраққа сіңу, қайта бөлініп шығуының көрсетіші.
- Бұл бөлімдегі 1-6 мәлімет әсерлі затын көрсетеді, ал бөлімдегі 11.1.- 11.3., 7-10 - препаративтік, формасын көрсетеді.
- Қазақстан Республикасы аумағында міндетті түрде Препараттың бет алысын 1-11-ші және 5-ші бөліммен тексерді.
- Егер 1-11-ші бөлім мәліметтері Тіркелушілер арқылы берілмесе, одна ТМД елдеріндегі ғылыми-зерттеу мекемелері арқалы жүргізіледі.

Қосымша 11

ПРЕПАРАТ ҚАЛДЫҒЫ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУДЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК КӨРСЕТКІШІ

Ауыл шаруашылығы азық-түліктері, шикізаттарында, қоршаған орта объектілеріндегі, Препарат қалдығы мөлшерін анықтаудың әдістемелік көрсеткіші (азық, оларды өңдеуде).

Бейімделген әдістеме беріледі.

Препараттың топырақта, суда және ауадағы қалдық мөлшерін анықтаудың әдістемелік көрсеткіші.

Бейімделген әдістеме беріледі.

Қосымша 12

ПРЕПАРАТТЫ ПАЙДАЛАНУҒА СИПАТТАМА

1. Айырмашылық атауы, фирма (Тіркелуші).
2. Әсерлі заты (ISO бойынша) немесе микроорганизмдер, штамма немесе и з о л я т а атауы .
3. Құрамы (г/л немесе г/кг) (тірі клетканың титрі азықтағы өмір сүру қаблеті, вирус денесіндегі титр қосқанда).
4. Препаративтік формасы.
5. Арналуы, қолдану технологиясы, қолдану мөлшері жұмыс сұйықтығының м ө л ш е р і .
6. Басқа Препаратпен қосылысы.
7. Фитотоксичносы .
8. Резистентностың болу мүмкіндігі.
9. Пайдалы объектілер флора және фауналарды қорғауға сипаттама.
10. Препаратпен жұмыс кезінде сақтық тәсілі.
11. Уланған жағдайда көрсетер алғашқы көмек.
12. Препаратты сақтау және тасымалдау барысында, жұмыс істеуде сақтану.

13. Препарат төгілгенде, шашылғанда залалсыздандыру тәсілі, ыдыс-қалдықтарын, препарат қалдықтарын жою, залалсыздандыру.

Қосымша 13

ПРЕПАРАТТЫҢ ТЕХНИКАЛЫҚ ШАРТЫНА КЕЛІСІМ ТӘРТІБІ

Бұл құжат препараттың Техникалық шартына келісуге және оларда өзгерістер болғанда бірыңғай тәртіпке келтіреді. Тәртіп Қазақстанда және басқа мемлекеттерде ТМД мемлекеттері және басқа мекемелердің тәуелсіз жекеменшігіне қарамай бұл тәртіпке бағынады, және барлық өнімдеріне қатысты

1. Препаратдың техникалық шарты ұсынады:

- тіркеу сынағын жүргізуге тәжірбие партиясын әкелу;
- уақытша тіркелген жағдайда, өнеркәсіп тәжірбие партиясын өндіріске қолдануға әкелу;
- өнеркәсіптік жолмен қорғау құралдарын шығару, "Зиянкестер, өсімдіктер ауруларымен және арамшөптермен күресудің биологиялық және химиялық құралдарының, дефолианттардың және өсімдіктердің өсуін реттегіштерінің Тізіміне" еніп (ары қарай текс Тізім) тұрақты тіркеледі.

2. Рецепттура міндеттелген қосымшамен ТШ жобасы бірге техникалық шартымен келісіледі. Рецепттура өндірушінің меншігі болып табылады, басқа мекемелерге өндірушінің келісімісіз беруге болмайды. Бекітілген Техникалық шартпен келісетін мекемелерге келісімге арнайы түсініктеме қағаздармен бірге жіберіледі.

3. Техникалық шарт жобасы қаралуға барлық мүделі мекемелерге жолданады.

4. Ауылшарминінің ұсынысымен техникалық шарт Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігімен келісіледі.

5. Мүделі мекемелердің келісімінен соң Ауылшармині келіседі. Техникалық шарттың жобасын (өзгерістері болса) қарау мекемеге құжат түскен күннен есептегенде бір Препаратқа 30 күннен аспайды.

Келісуші мекемелердің мөрі, жеке келісілген хаттары (қосымша соңына міндеттеліп), келісімі арнайы толтырылып жетекші басшы қолы (орынбасары) қойылған арнайы куәлік беріледі.

6. Техникалық шартқа, әсер ету мезгілі ұзарса ТШ және оның келісімі тәртіппен қойылып, техникалық шарт белгіленген құжат мәліметтері келісіледі.

7. Техникалық шарттың мезгілінің тежелуі мүмкіндігіне қарай Ауылшарминмен және Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігімен келісіледі.

8. Керек мүмкіндігіне қарай қосымша зерттеу қажет болса, өндіруші техникалық шарттың (ТШ) ұзартылғанын келісуге тәжірбиелік немесе

өнеркәсіптік тәжірбие партиясына береді.

9. Бір ай мезгіл ішінде негізгі түп нұсқамен қол қойылып, мөрмен бекітіледі де бекітілген ТШ бірінші данасы (түп нұсқасы) өндіруші мекемеде қалады. Екінші данасы бекітілген ТШ Ауылшарминге жіберіледі.

Қосымша 14

ЫДЫС ЭТИКЕТКАСЫ

Қолданар алдында көңіл бөліп оқыңыз!

Фирма өндірісі және орамы (почта адресін нақты көрсету)

1. Айырмашылық атауы, фирма (тіркелуші).
2. Әсерлі заты (ISO бойынша) немесе микроорганизмдер, штамма немесе и з о л я т а а т а у ы .
3. Әсерлі зат құрамы г/л немесе г/кг (титр тірі клеткадағы немесе азықтағы ө м і р с ү р у қ а б л е т і) .
4. П р е п а р а т и в т і к ф о р м а .
5. Арналуы, қолдану технологиясы, қолдану мөлшері жұмыс сұйықтығының м ө л ш е р і .
6. Барлық дақылдардағы күту мезгілі.
7. Ш е к т е л у і .
8. Улылығы (қауіптілік класын көрсету).
9. Қазақстанда тіркелген ыдыс этикеткасындағы нөмірі.

Ыдыс этикеткасында барлық ақпараттар бөлім бойынша болады. Дизайн ш е к т е л м е й д і .

Егер техникалық мүмкіндік болса барлық сипаттамаларды ыдыс этикеткасына бір құжат есебінде енгізуге болады.

Қосымша 15

МИКРООРГАНИЗМГЕ ТОКСИКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒА (бактерия, саңырауқұлақтар)

1. Патогені (уыттылық, улылық, токсигенін, диссеминация) бактерияның, саңырауқұлақтың екі түрлі лабораторида жануарларда бір мәрте ішкі құрсақтары, ішкі қарындары тік ішектері, көз тыныс жолдары, жоғарғы тыныс жолдары арқылы түсетін мүшелері зеттеледі.
 2. микроорганизмдердің имундық системаға әсер етуі (түршігу, аллергенді, иммунотоксикалық, иммуномодулды) жоғарғы тыныс жолдары арқылы бір ай аралығында түседі.
- а) МИКРОБ АЗЫҒЫ СИНТЕЗИНЕ ТОКСИКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒА.
1. Пероралды өткір улылықтың (тышқан, егеуқұйрық) - LD ,

қатты әсер ету тегі (ТМД елдерінде өндірілетін
препараттарға)

2. Теріге өткір улылығы LD₅₀.

3. Ингаляциялық өткір улылығы - CL₅₀. Өткір әсерінің шегі

(ТМД елдерінде өндірілетін препараттарға).

4. Өткір интоксикацияның клиникалық айқындалуы.

5. Тері және ауыз шырышты қабықтар, қабаттарын тіркендіру.

6. Пероралды астыөткір улы (кумулятивті қасиеті), кумуляция коэффициенті (ТМД елдерінде өндірілетін препараттарға арналған).

7. Тері асты өткір улылық.

8. Түршігу әсері иммуноулылығының.

9. Улану ұзақтығы (шегі тиімділігі жоқ мөлшер).

10. Онкогенность (алғашқы жинақталған материалдар - ісік жылдамдығының тәжірбие жас алынған жануардың абсолюттік өлшемі қатынас тиімділігі, бір жануардағы ісік саны, гистологиялық ісік түрлерінің саны және жылдамдығы оларды жою, жануарлардың метастазданған, жануарлардың өміршендігі, онкогендік ісікке коэффициент қатері, алғашқы ісікті анықтау, эксперимент жануарларға толық тарихи бақылауы және тәжірбие мәліметтері т.б.).

11. Эмбриотоксичность және тератогенді әдістемелерді қолданып, өсімдегі аномалиялық ұларды өсімнен шығаруға болады.

12. Гонадотоксичность және улылықтың қалыптасуы екі ұрпақта.

13. Мутагендік:

- Эймса тест гендік мутация микросомальды күшейту және күшсіз;
- хромосомдық аберрация (in vivo лабораторияға арналған жануарларға);

- in vivo адам қанындағы шеткері лимфоцитінде.

Басқа тесті жіберіледі, үш жылдан кем тест Эймса қосқанда.

14. Сүт қоректілердегі метаболизм, метаболиттер негізінде, олардың улылығы, токсикокинетика керектігіне қарай токсикодинамикасы.

15. Улылықтың лимиттік көрсеткіші.

16. Тәуліктік шектелген орташа мөлшері (ТОМ), мг/кг салмақ адам денесіне.

17. Қосымша ақпараттар.

б) МИКРОБИОЛОГИЯЛЫҚ ПРЕПАРАТТЫҢ ПРЕПАРАТИВТІК
Ф О Р М А С Ы Н А

ТОКСИКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒА

1. Пероралды өткір улылығы (тышқан, егеуқұйрық) - LD .
5 0
2. Ингаляциялық өткір улылығы - CL .
5 0
3. Тіркендіргіш және резорбтивті (керегіне қарай) тері және шырышты
қ а б ы қ т а р ғ а ә с е р і .
4. Т ү р ш і г у ә с е р і .
5. Кумулятивтік қасиеті (тіршілігі азықта өмірсүруге арналған).
6. Д и с б а к т е р и я л ы қ ә с е р і .
7. Контаминатты микрофлора құрамы (вирустық және микроспородиальды
препараттар) жылы қандылар патогені мәліметі бойынша.
8. Тератогендік мутагендік әсер соңының алыстауы (токсинтүзетін
препараттар үшін) (Эйсма тестісі).

в) МИКРОБИОЛОГИЯЛЫҚ ПРЕПАРАТ ӨНДІРІСІНДЕ ЖӘНЕ
ОЛАРДЫ ҚОЛДАНУҒА ГИГИЕНАЛЫҚ РЕГЛАМЕНТ БЕКІТУ

1. Пестицидтің қалдық мөлшерін, динамикасын талапқа сай керектігіне қарай
Ережедегі мәлеметтерге сүйеніп гигиеналық нормасы
з е р т т е л е д і .
2. Препараттың әр түрлі технология және максималды жұмсалыу нормасына
еңбек жағдайына гигиеналық баға. Жабық жердегі (теплица) еңбек жағдайы
ашық жердегі зерттелген еңбек гигиенасының мәліметтеріне қарамай зерттеледі.
3. Препаратты өндіргенде және қолданғанда тұрғындар мен
жұмысшылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, гигиеналық нормаларды
негіздеп және жасау (керегіне қарай):
 - М Ж Ш а з ы қ - т ү л і к т е ;
 - ШЖК су көздерінде санитарлық-тұрмыстық суларды пайдалану;
 - ШЖК ауада жұмыс аумағында (ТМД елдерінде өндірілетін
п р е п а р а т т а р) ;
 - ЖҚШӘ және ШЖК (ТМД елдерінде өндірілетін препараттар) атмосферада
а у а д а ;
 - ЖҚШӘ ауада жұмыс аймағы (шетелдік Препараттарға);
 - ШЖК топыраққа (күшті Препараттар, өсімдік арқылы жылжып басқа
о р т а л а р ғ а м и г р а ц и я л а н у ы) ;
 - ЖЖК топырақта қалған Препараттарға.

ПРЕПАРАТТЫ ӨНДІРГЕНДЕ ЖӘНЕ ҚОЛДАНҒАНДА САНИТАРЛЫҚ НОРМАСЫ, ГИГИЕНАЛЫҚ НОРМАТИВІ ЖӘНЕ ЕРЕЖЕСІ

1. Препараттың әр дақылға күту мезгілін қалдық мөлшері мәліметіне сүйеніп негіздеу.

2. Препараттың максималды мөлшері бүрку саны, тәсілі сонымен бірге жұмыс жағдайының гигиеналық бағасы қолдану кезін есепке ала жұмысқа шығудың қауіпсіздігін мезгілін бекіту. Жабық жердегі (теплица) еңбек жағдайы ашық жердегі зерттелген еңбек гигиенасының мәліметтеріне қарамай зерттеледі.

3. Препаратты өндіргенде және қолданғанда тұрғындар мен жұмысшылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, гигиеналық нормаларды жасау:

- ауыл шаруашылығы шикізаты және азық-түлікте максималды жіберу шегі (М Ж Ш) У М Ж Ш ;

- су көздерінде санитарлы-тұрмыстық қолдану шектелген жіберу концентрациясы (Ш Ж К) ;

- ШЖК ауада жұмыс аймағында (ингаляциялық қауіп бар Препараттарға);

- ЖҚШӨ ауада жұмыс аймағында қалған Препараттарға;

- Жобалау қауіпсіздік шегі әсері (ЖҚШӨ) атмосферада ауада (керегіне қарай);

- ШЖК атмосферада ауада (ингаляциялық қауіп бар Препараттарға);

- ШЖК топыраққа (күшті Препараттар жылжып өсімдік арқылы басқа ортаға миграциялануы) ;

- Жобалау жіберу концентрациясы (ЖЖК) топырақта қалған Препараттарға.

4. Препарат қауіптілігіне гигиеналық баға.

Гигиеналық нормативті су, суқоймаларындағы Препараттың әсері химиялық құрамы, құбылысы өздігінен сулы ортада тазалануы жайлы мәліметтер ғылыми-зерттеу мекемелері немесе басқа балық шаруашылығы мекемелерінің бағасы, бірыңғай әдістемеді зерттеледі. Гигиеналық нормативті топырақта зерттелгенде Препараттың топырақтағы қолданған жері ғылыми-зерттеу мекемелері немесе басқа мекемелер, жүргізілген экологиялық бағасы жүруі зерттеуі бірыңғай әдістемеді жүргізіледі.

Қосымша 17

ПРЕПАРАТТЫҢ ҚАЛДЫҚ МӨЛШЕРІН ҚҰРАМЫН ЗЕРТТЕУ ҰСЫНЫСЫНА ҚҰРЫЛҒАН ОТЧЕТҚА ЖАЛПЫ ТАЛАПТАР

Егіс танабында Препараттың қалдық мөлшерінің динамикасын анықтау, Препараттарды тіркеулік сынаулары арнайы жасалған әдістемелік көрсеткіш арқылы пестицидтер тобының объектіге қолдануы-инсектицидтер, фунгицидтер, гербицидтер т.б. (Алматы-Акмола, 1997).

Зерттеу жұмыстары экспериментік жолмен арнайы тәжірбие жүргізген

аймақтардағы препаратты тіркеулік сынақ өткізіліп биологиялық регламенті алықталғанда жүзеге асырылады. Ауыл шаруашылығы азықтарында Препараттың қалдық мөлшерінің немесе ыдырау динамикасы 1-2 өсу кезеңі аралығында зерттеледі.

Отчеттағы Препараттың динамика қалдық құрамын нәтежесіне қарай ережеде бөлімдер қосылады.

1. Тәжірбиенің негізделген мақсаты және есебі.

2. Зерттелетін Препаратқа оның қолдануына қысқаша сипаттама.

3. Тәжірбиенің түрі және ұзақтығы, жүргізілген орны көрсетіліген жалпы сипаттама тәжірбие делянкасының мөлшері және қайталау саны, үлгі түрі, арқылы Препараттың динамикасының қалдығын анықтауға тәжірбиенің жүргізілген орнын көрсеткен жалпы сипаттама.

4. Топыраққа және ауа-райының орташа көпжылдық метеофакторлар және анализдердің маңызы және жыл сайынғы тәжірбиенің анализдеріне сипаттама.

5. Зерттелуші Препараттың қолдану ерекшелігі: препараттық формасы, өңдеудің саны тәсілі, мезгілі және қолдану мөлшері (Препараттың әсерлі заты бойынша).

6. Үлгіні алудың әдістемесі және сақтау жағдайы. Үлгіні алу және оны сақтау арнайы жасалынған "Ауыл шаруашылығы азықтарынан және топырақтан алу, пестицидтің микромөлшерін анықтау және тіркеу сынағы өткізілгенде өнімнің биохимиялық көрсеткішіне әсерін зерттеу" (Алматы-Акмола, 1997) немесе "Ауыл шаруашылығы азықтары, азық-түлік, және қоршаған орта объектілеріндегі пестицидтердің микромөлшерінің бірыңғайландырылған ережесі" Қазақстан Республикасының бас мемлекеттік санитарлық дәрігері Е.Дурумбетов бекіткен, N 6.01.001.97 12.08.97 ж.

7. Қалдық мөлшерін анықтаудың әдістемесі Препараттың қалдық мөлшерін анықтауда динамикасы олардың ыдырауы және өнімдегі элементерін анықтауға өндіруші фирманың (Препараттың Тіркелушісі) мүмкіндігінше мақұлданған бір акт болса, лабораториялық жағдайға беймделген әдістемені пайдаланады.

8. Хроматографа маркасын көрсету (басқа жабдықтар немесе пластин) табу шегінің тәсілін толық табу және Препарат үшін гигиеникалық нормативі.

9. Зерттеу объектісіне максимальды көрсетілген қолдану мөлшері және бүрку саны, зерттелетін Препараттың динамика құрамы қалған қалдықтары жайлы мәлімет.

Келесі анализдің нақты нәтежесі және Прапараттың ыдырау мүмкіндігі, есебі жылдамдығы анализге үлгіні мынандай уақыттарда алынады: _____

Ұсынылған соңғы өңдеудің мезгілі	Үлгіні алу мезгілі (күндер) (к ү т у м е з г і л і)
2-ші күні	0 * , 1, 2, 3, 4
3-ші күні	0, 1, 2, 3, 5
7-ші күні	0, 3, 5, 7, 10
10-ші күні	0, 4, 8, 10, 12
15-ші күні	0, 5, 10, 15, 20
21-ші күні	0, 7, 14, 21, 28
30-ші күні	0, 10, 20, 30, 40
40-ші күні	0, 14, 28, 40, 50
50-ші күні	0, 20, 35, 50, 60
60-ші күні	0, 20, 40, 60, 70
60 күннен ары	өнімді жинаған күні **

0 * - соңғы күні, үлгіні өңделген соң 2-3 сағаттан соң алады.

** - Тұқымды себер алдында қолданылған Препараттар үшін, тұқымды сепкенге дейін, тұқымды сепкеннен соң, гулдегенге дейін (жеміс-жидек дақылдары), өсімдіктің өсу барысында, егер соңғы бұрку жұмысы өнім жинағанға дейінгі 60 күн қалғанға, ондай жағдайда қалдық тек өнімінде анықталады (элементіне қарай).

Көкөніс дақылдарына ашық алаңдағы, өнімнен бірнеше мәрте өсу кезеңінде (қияр, қызғанақ, баклажан, бұрыш, ерте пісетін қырыққабат), үлгі алу мезгілін анықтау, өңдеу жұмысы түйін басталғаннан немесе басы байланғанда сипаттамадаға көрсеткендей соңғы бұрку өнім жиналуға 7 күн (3-ші жолда жоғарыда келтірілген кестеде, 0, 3, 5, 7, 10 күн бұрку жұмысынан соң). Бірінші жиналымнан кейін бұрку және келесілерінде жиналған жинам үлгілері осы схемада жеке әр жинам үлгілерінен 5 әр бүркілгенде алынады). Өнеркәсіптік плантацияларда бір мәрте жасалған бұркуден кейінгі өнімнен, үлгіні жалпы
с х е м а б о й ы н ш а а л ы н а д ы .

Көкөніс дақылдарына жабық алаңдағы, өнімнен бірнеше мәрте өсу кезеңінде (қияр, қызғанақ, баклажан, бұрыш) үлгі алу мезгілін анықтау, өңдеу жұмысы түйін басталғаннан немесе басы байланғанда сипаттамадағы көрсеткендей соңғы бұрку өнім жинауға 3 күн қалғанға (2 жолда жоғарыда келтірілген кестеде, 0, 1, 2, 3, 5 күн бұрку жұмысынан соң). Бірінші бұрудің соңы және келесі жиналымдар үлгісі осы схема арқылы жеке әр Қайысынан алынады (бес үлгі әр
б ү р к у д е н с о ң) .

Жасыл түсті дақылдарда, жасыл бұршақ, қабықты тасбұршақ, асханалық бұршақ, өсу кезеңі 60 күннен кем емес (шалғам, қызылша, сәбіз т.б.)

динамикалық ыдырауы әсерлі заттың міндетті зерттеуден жалпы схемада өтеді.

Барлық жағдайда анализ соңғы өнім азығының элементері арқылы болады (керегіне қарай азық оны өндіруде). Мал азығына қолданылатын дақылдар немесе жасыл массалар тікелей малдарға азыққа берілетін, міндетті түрде Препараттың әсерлі затының динамикалық ыдырауын (барлық пестицидтердің қосылысын әсерлі затын) жоғарғыда келтірілген схема және сипаттамамен Тіркелуші соңғы

б ү р к у д і
з е р т т е й д і .

Препараттың қалдық мөлшері аналық тұқымдық арнайы питомниктердегі, дәрілік, майлыэфирлі дақылдар, жекелей зат алынатын шикізат, сонымен бірге дәрілік майлыэфирлі дақылдар, бұрку жұмысы жүргізілген соң бір жылдан кейін жиналатын, сәндік дақылдардан қалдық мөлшерін тексеру талап етілмейді.

Анализдің нәтижесі кесте түрінде толтырылады:

Пестицид (тәжірбие варианты) бұрку мезгілі, қолдану мөлшері (о н ы ң ә с е р л і б о й ы н ш а) б ү р к у	Үлгіні алу мезгілі	Үлгіні алған уақыты	Анализден. ген объекті. дегі заттың	Анализді жасаған уақыты құрамы
		і ш і н д е з а т ы с а н ы		

10. Эксперимент нәтижесіне қортынды және соңғы түйіні.

Отчетта орындаушылардың қолы мекеме, жетекшісімен және мөрімен бекітіледі (көшірмесі қабылданбайды).

Отчетқа қосымша тіркеледі:
алынған үлгінің актісі (түп түсқасы), барлық варианттардағы типтік хроматограмма, объект, үлгіні алған уақыты, басқа техникалық ақпараты, опытты дәлелдейтін нәтиже мәліметтері.

Тіркеуге ұсынылған Препараттардың әр қайысына өздігінше отчет дайындалады .

Отчет Ережеде жазылған тәртіппен дайындалады.

Қосымша 18

АЗЫҚТЫҚ ТАҒАМДАРДА ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАДАҒЫ ПРЕПАРАТ ҚАЛДЫҚТАРЫ МӨЛШЕРІ ЖӘНЕ ОЛАРДАҒЫ МЕТАБОЛИТТЕР ҚҰРАМЫН АНЫҚТАУДАҒЫ БІРЫҢҒАЙ ТАЛАП

Бұл талапта Препараттың ауада, суда, топырақта, азық-түлікте, мал азығында, биологиялық материалдағы құрамын анықтау әдістемелесіне таралады.

Құжат құрлысы бірыңғай талапқа Препараттың азық-түлікте, жемде және сыртқы объекті орталарында, құралдарға талаптар, реактив, және нәтежелерді өткізіп анықтап метрологиялық қамтамасыз етудің мазмұн құрылымын баяндау әдістеме арқылы құрылады.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕ

1.1. Препарат қалдығын анықтаудың әдістемелік көрсеткіші ауыл шаруашылық шикі заттары, азық-түлік, мал азықтарында, қоршаған орта объектілерінде, ғылыми техникалық ұсынылған құжаты талаптарға сай болуы к е р е к .

1.2. Әдістемелік көрсеткіш жаңа Препараттарға жасалады, қолдануға рұқсат етілген "Тізім..." қатарына ұсынылады.

1.3. Әдістемелік көрсеткіш міндеті:

1.3.1. Осы заманға физико-химиялық әдістерді қарап пайдалану Қазақстан Республикасында мақұлданған, метрологиялық қамтамасыз етілген;

1.3.2. Мемлекеттік реестр ұсынған ТМД елдерінде шығарылған сериялық ж а б д ы қ т а р д ы қ а р а у .

1.3.3. Пайдаланылған жабдықтар Тіркеуге арналған формаға, статистикалық өңдеуге жарамды, оның ішінде есептеу құрлысына шыға алатынын қадағалау;

1.3.4. Қосымша тура сондай әдістемемен дәлдігіне теңестіріп тексеру жоғары денгейде болу үшін жабдықтармен жұмыс істеп, пайдалана алу (керегіне қарай);

1.3.5. Еңбек қауіпсіздігін және өндірістегі тазалықты қамтамасыз етіп, қ а д а ғ а л а у .

1.4. Әдістеме көрсеткішінің жарамды мезгілі шектелмейді. Әдістеме қайта қаралады және бекітіледі, мүмкіндігіне қарай анализ әдістемесі жаңарып жетілдіріліп отырады.

2. ӘДІСТЕМЕГЕ БІРЫҢҒАЙ ТАЛАП

2.1. Әдістеме мазмұны кіріспе бөлімнен тұруы керек және әдістеме (немесе әдістемелер) келесі бөлімдермен анықталады:

- негізгі ережеден;
- реактивтер және материалдар (жабдықтар, аппаратура, ыдыстар);
- үлгіні алу;
- анықтауға дайындық;
- анықтаудан өткізу;
- нәтежелерді өңдеу;
- қауіпсіздікке талаптар;
- авторлар.

2.2. Әдістеменің басында Препараттың әсерлі заттының атауы айқын жазылады (ИСО номенклатурасымен), немесе химиялық тобының аты, объектіге анализ және анықтаудың принципі. Мысалы "Кратэнің топырақтағы қалдығын

жұқа қабықты хромоторгафия мен анықтаудың әдістемелік көрсеткіші", "Децистің өсімдік объектілеріндегі қалдығын газды сұйық хроматографиямен анықтаудың әдістемелік көрсеткіші".

2.3. Құжаттың кіріспе бөлімінде әдістемелердің міндеті және қолдану аумағы (әдістеме) мынандай формулировкамен баяндалады: негізгі әдістеме көрсеткіші ветеринарлық, токсикологиялық - бақылау лабораториясы Ауылшарминнің және басқа министрства ведомствалары, Препараттардағы Қалдық мөлшерін анықтау анализі азық-түлікте, мал азығы және қоршаған орта объектілері, сонымен бірге санитарлы-эпидемиологиялық бақылау органдары және мекемелері Денсаулық сақтау істері жөніндегі агенттігі.

2.3.1. Кіріспе бөлімі мазмұны:

- Препаратты өндіруші-фирма;
- Препараттың саудалық атауы (егер синонимі болса, онда тек қалдығын анықтауға болатын әдісті көрсетеді);
- Әсерлі затының атауы ИСО номенклатурасы бойынша (Халықаралық стандарттау мекемесі);
- Әсерлі заты ИЮПАК номенклатурасы бойынша (ТМД Препараттары жалпы стандартпен);
- структуралық формуласы;
- эмпирикалық формула;
- молекулярлық массасы;
- удельдік массасы;
- изомерлік қатары;
- агрегаттық күйі;
- түсі, иісі;
- ұшпалық (бу қысымы мм сын. бағ. 20°C және 40°C);
- суда ергіштігі және негізгі органикалық еріткіш;
 - температура балқуы;
 - қайнау температурасы және қатуы;
 - оталу температурасы және тұтануы;
 - бөліну коэффициенті, егер олар белгілі болса;
 - қысқаша токсикологиялық сипаттама;
- ЖОМ пероралды улылық, теріге өткір улылығы, ингаляци ондық өткір улылығы, токсикологиялық ерекше қасиеті (метаболиктің пайда болу мүмкіндігі үлген улылығына оларға сипаттама;
- гигиеналық нормативі;
- арналуы Препаратты әсер ету тәсілі және қолдану объектісі (мысалы: картоп танабында гербицид өскін шыққаннан кейін);

2.3.2. Құжаттың бірінші бөлім атауы: "Анықтау әдістемесі (әсерлі зат атауы ИСО бойынша) .. (объект)... тәсілмен..., мысалы "Конфидорды топырақтан жұқа қабатты хроматографиямен анықтау", "Пиксті мақта майын-майынан спектрофотометрлік әдіспен анықтау";

2.3.3. Бөлімде "Негізгі ереже" әдістеменің негізі принципі көрсетілуі керек, негізгі параметрі анықталады және мүмкіндігіне қарай улы метаболиттерді анықтау. Мысалы, " Димилин жұқа силикагелді қабат хроматография гексанацетон және концентрирленген күкірт қышқылы экстраты тазалауға әдістеме негізделген", "Әдістеме негізінде газхроматографиялық тәсілмен пиретроидтарды детекторлы жылдамдығы тұрақты рекомбинация жылжымайтын фаза SE-30 экстракциядан соң қоспа н-гесан-ацетон және экстракті колонка силикагелеммен тазалау", "Ертіндідегі оптикалық тығыздығын анықтауға, пикс құрамастар".

Егер әсерлі заты басында анықталса метаболиттермен улылық қоспалары, онда оларды тугендеп шығады.

Бөлімшеге қосу керек:

- метрологиялық сипаттау әдісі;
- концентрация анықтаудың диапазоны;
- мкг анықтаудың шегі;
- мг/кг, мг/л, мг/куб м. анықтаудың шегі.

Анықтау шегі, арнайы келісілген жағдай болмаса, гигиеналық нормативтен аспауы керек;

- үлгідегі Препараттың стандарттық мөлшері орташа маңызы пайыз бойынша;

Дақылдардағы әртүрлі пайыздық көрсеткішін анықтау типтік анализ, 1 кестені қарау), қысқа тар аумақтарда Препарат арналған дақылдарға ғана қолдану. Әр ортадан 4 концентрация 6 үлгі өлшенген концентрация шегімен, барлығы 24 үлгі, стандартқа жеткілікті.

К е с т е 1

Субстраттар	Типтік өкілдері
1	2
Су Топырақ Ауа Жануарладан алынатын азықтар	ас суы және ашық қоймалары үлкен және кіші сазды топырақ жұмыс орны және атмосфера бұлшық ет ұлпасы (ет), бауыр, май, жұмыртқа, сүт

- және сүт өнімдері
- Д а л а д а қ ы л д а р ы :
- астықтар бидай, қара бидай, жүгері,
арпа, сұлы, күріш, бұршақ,
қытай бұршақ
 - май өндірілетін күнбағыс, мақта
 - техникалық мақта, зығыр,
тоқымаға арналған
 - техникалық қант қызылшасы
 - жем-шөпке арналған көп жылғы астық тұқымдас
шөптер, жоңышқа, жүгері
 - картоп картоп
 - тамыр жемістілер сәбіз, қызылша
- К ө п ж ы л д ы қ ж е м і с
а ғ а ш т а р ы :
- шекілдеуікті дақылдар алма, алмұрт
 - дәнек жемісті қараөрік, шие, өрік
 - д а қ ы л д а р
 - ш ы р ы н ж е м і с т і
 - дақылдар мандарин, лимон
 - жидектер қара және қызыл қарақаттар,
таңқурай, құлпынай
- К ө к ө н і с д а қ ы л д а р ы :
- қияр қияр
 - қызғанақ қызғанақ
 - көксөк аскөк, ақжелек, балдыркөк,
сүтжапырақ, шпинат
 - қырыққабат ақбасты қырыққабат
- Ж а б ы қ ж е р д е г і
- көкөністер (теплица) қияр, қызғанақ, бұрыш, жасыл
дақылдар
- Бақша дақылдары Қарбыз, қауын, асқабақ
- Арнайы дақылдар препараттың қолдану аймағы
анықталып келісіледі
- Е с е п т е й д і :
- Әр ортадағы орташа толықтығын пайызбен шығару;
 - Сенім интервалы алты параллельмен (параллель саны);
 - анықталған (п) 6 кем болмау);
 - ауытқу стандарты S;

- салыстырмалы ауытқу стандарты DS;
- сенім интервалының орташасы $p=0,95$ және $p=5$.

Орташа стандарттық сандардың мағанасы және сенім интервалының ортасы төрт концентрацияға есеп жасалынады:

- тең гигиеналық норматив;
- тең қосарланған шектеу табу;
- тең жартылай гигиеналық норматив, онда шектеуден жоғары табылса;
- тең анықтау максимумы.

Егер гигиеналық нормативі қойылмаса, онда орташа көрсеткіші 4 концентрацияда анықталады белгілі диапазонда.

Препараттың талғамы әдісінің қатысы, химиялық құрылымына және қолдану аумағына.

Егер қоспада кедергі жасайтын қоспалар болса, онда концентрацияны баяндауға мүмкіндік болып, олардың әсері анықталады.

2.4. Бөлімше "Реактивтер және материалдар" қабылданатын реактивтер және материалдар тазалығының дәрежесі стандартқа сай, НТД, сонымен бірге ертіндінің сақталу мерзімі керекті жүргізілетін зерттеулердің саны бір рет жүргізілген зерттеулер, немесе сондай мөлшердегі зерттеулерді пайдалану мүмкіні әдістеме бойынша ертінділер көлемін оның ішінде стандарты дайындау.

Газхроматографиялық әдістемемен Препараттың қалдық мөлшерін анықтағанда міндетті түрде хроматографаның түрін, детектор және оның селективтігі, материал, ұзындығы, хроматографиялық колонка диаметрі, сорбент-таратушы және тұрақты фазалар.

Әдістемеде Препарат қалдықтарын жұқа қабатты хроматография әдісімен анықтауда міндетті түрде пластинканың өлшемі көрсетілуі керек, қабатының қалыңдығы, сорбент маркасы және оның дәнше мөлшерленуі.

Оптикалық әдіспен Препарат қалдығын әдістеме арқылы анықтауда міндетті түрде прибор типі, тип мөлшері кювет және катодтық лампы типі көрсетілуі керек.

2.5. Бөлімшеде "Анықтауға дайындық" дайындық жұмысқа талапқа сай мазмұнды, Препараттың өткен қалдық мөлшері, оның ішінде стандарттық дайындалған, градуस्ताу және басқа ертінділердің сақталу, мезгілін еріткіштерді тазалау хроматографиялық пластинканы дайындау, хроматографиялық колонкаға нсадок және кондиционир, градус көрсетілген график жасалынады. Еріткіштерді тазалау әдісін қолданғанда, жалпыға тән өте жақсы толық жазылады.

Топша міндетті талапқа сай барлық қондырғыларға керектілері анықтауға стандартқа сәйкес НТД, қауіпсіздік талабы ескеріледі. Анықтайтын заттың құрамы қойылу талабына аналитикалық сигналмен қойылады, градусы көрсетілген графикпен стандартқа және НТД приборға сай.

Жұқа қабатты хроматография әдісін қолданғанда міндетті түрде мыналар келтіріледі:

- қозғалмалы еріткішті бумен қандырудың тәсілі және дәрежесі;
 - еріткіштің жүру өту ұзындығы;
 - айқындағыш реактив;
- хроматограмманы өңдеу тәсілі (қыздыру, сәулеге түсіру, УФ - жарығы т.б.);
 - кеңдігі R_f (бес анықтаудың ортасы);
 - сандық анықтаудың тәсілі;
 - сызықтық диапазонның концентрациясы;
 - тұрақтылық уақтша тәсілдің дағын хроматограммамен фиксациялау.

Денситометр қолданғанда бөлімдегі 2.5 негізгі параметрлері келтіріледі.

Препараттың қалдық мөлшерін анықтауда газды хроматография әдісі келтіріледі:

- элюента қатары;
- жылдамдығы оның ағысы;
 - детектор типі;
- үлгінің қосылу көлемі;
 - ұстау уақыты;
- детекирлеудің сызықтық диапазоны;
 - сандық анықтаудың тәсілі;
- электрометр шкаласының көрсеткіші;
- өзі жазатын лентаның берілу жылдамдығы;

Фотоколориметриялық және спектрофотометриялық тәсілмен анықтау басқыштаушы ерітділерді дайындау әдісі кесте түрінде және толқындардың ұзындығы көрсетіліп, сол арқылы оптикалық тығыздық өлшенеді басқыштаушы ертіндінің (кесте 2 кара).

К е с т е 2

Сыңарлары оның көлемі	Басқыштаушы ертінді нөмірі						
	Басқыштаушы ертінді,						
	1	2	3	4	5	6	7
	С т а н д а р т			е р т і н д і			
пикса, мл	0,0	0,1	0,2	0,4	0,6	0,8	1,0

мкг/мл	П и к с т і ң қ ұ р а м ы						
	0,0	10	20	40	60	80	100

Препаратты теңестіру жоғары сенімді болу үшін әдістемеге балама экстракт а з а л а у қ о с а д ы .

Газохроматографиялық анықтау қалдық мөлшерін әдістемеді Препараттың анализі қосу кемінде екі хроматографиялық колонкада, қозғалмайтын толтырылған фазамен, әртүрлі полярмен қосылады. Әдістемеді Препараттың қалдық мөлшерін жұқа қабатты хроматографиямен анықтаудың тәртібі бойынша хроматографияға баламалы жағдайда қосылады (әртүрлі сорбентер, анықтау реактиві, екіден кем емес жылжымалы еріткіштер).

2.6. Бөлімше "нәтижені өңдеу" алынған мәліметтерді өңдеу және есептеу формуласы анализдер нәтижесі болуы қажет. Препараттың қалдық құрамы анализделген үлгіде екі-үш параллельдің ортағын анықтайды.

Әсері етуші заты бойынша, Препараттың қалдықты мөлшерін анықтау нәтижелері бастапқы әсер етуші затқа есептенгендегі улы метаболиттерді анықтау нәтижесіне қосылады.

Улы метаболиттердің құрамын талданған субстратта жеке анықтайды, бастапқы әсер етуші заттан мынандай жағдайда, егер анализделген құрамы объектіде нормаланатын болса.

2.7. Нормативтік құжат бөлімі "Қауіпсіздік талабы" арнайы техникалық қауіпсіздікті сақтау міндетті қалдық құрамы мөлшерін анықтау операциясында сәйкестелу "СанЕжН бойынша өсімдіктерді химиялық жолмен қорғау құралдарын сақтау, тасымалдау, қолданудың ережелері" Қазақстан Республикасының мемлекеттік санитарлық бас дәрігері N 6.01.003.99 15.02.99 ж. б е к і т к е н .

2.8. "Зерттеушілер" бөліміндегі мазмұнда автор жайлы немесе авторлар ұжымы осы зерттеу әдістемеге қатысушылар: тегі, аты, әкесінің аты, жұмыс орны, почта адресі, телефоны.

Егер зерттеуге бірнеше авторлар ұжымы қатысқан болса, онда нөмірленеді текте әдістеме сәйкес келетін бөлімде араб цифрымен, ал сілтеме жақшаға а л ы н а д ы .

2.9. Құжат мазмұнында әдістеме жайлы бекітілген бұрынғы күшін жойған (егер бар болса) қайтадан негізгі әдістеме көрсеткіші шыққаны туралы сілтемені к е з д е с т і р у .

Егер әдістеменің кейбір бөлігі бұрын бекітілген болса, онда бекітілген нөмір уақтың және бекіткен мекемені көрсету.

СТАНДАРТТЫҚ ҮЛГІГЕ ҚОЙЛАТЫН БІРЫҢҒАЙ ТАЛАПТАР (ЭТАЛОН)

Препаратқа стандарттық үлгі (эталон) химиялық құрамы, қатары негізгі заты бір текті 97-99 % кем болмауы керек.

Стандарттық үлгідегі элементер құрамы өзгермеу керек, өлшеу процесі кезінде (анализде) сақтаған кезде 2-3 жыл.

Стандарттау титрленген ертіндіде нақты концентрациясы әсерлі заты, реактиві міндетті түрде көрсетіледі.

Қосымша 19

АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ ШИКІЗАТТАРЫНДА, АЗЫҚ-ТҮЛКТЕ, БИОЛОГИЯЛЫҚ ОРТАДА ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТА ОБЪЕКТИЛЕРІНДЕГІ ПРЕПАРАТТЫҢ МИКРОМӨЛШЕРІН ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ МЕТАБОЛИТТЕРІН АНЫҚТАУ ӘДІСТЕМЕНІ ЖЕТІЛДІРІП БЕЙІМДЕП, МАҚҰЛДАП ЖӘНЕ БЕКІТУДІН ТӘРТІБІ

1. Әдістемені бейімдеу, мақұлдауды жетілдіру және құжаттарды бекітуге дайындау келісім бойынша өндіруші - фирма және мекеме арасындағы, келісім шарт бойынша жүргізіледі. Мемлекеттік стандартизация, метрология және сертификация комитетімен аттестацияланған "Тіркеулік сынау системасына қатысатын институттар және мекемелердің Тізімі" қосылады.

2. Әдістеме нұсқауды жетілдіру, мақұлдау жұмысы соңында орындаушы Ауылшарминге әдістемені бірыңғай талапқа сай жазылған түрінде өткізеді (қ о с ы м ш а 1 8) .

3. Ауылшармині өндіруші-фирма берген мақұлдаманы лабораторияның бірінің Денсаулық қорғау істері жөніндегі агенттігінің және бір токсикологиялық - бақылау лабораториясы Ауылшарминнің (барлығы екі мақұлдама болады) ж і б е р і л е д і .

4. Мақұлдаушы қортындысын жетістіктері, кемшіліктерін әдістеменің жазбаша күйде, және практикалық лабораториядағы жағдай өндірілді бұған қоса хроматограмма көшірмесі немесе басқа техникалық құжаттар анализ нәтижелері үш үлгісі, үш қайталау тәжірбиесі (1-бос, 0,5 ШЖК немесе МЖШ немесе төменгі шектеу анықтауы 2 ШЖК немесе МЖШ, ШЖК немесе МЖШ, немесе үш төменгі) екі одан да күрделі орта.

5. Акті мақұлдауды алған соң әдістеме Денсаулық қорғау істері жөніндегі агенттігімен келісіледі және Ауылшармині арқылы ресми түрде бекітіледі.

Қосымша 20

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ ҚОРҒАУ ІСТЕРІ ЖӨНІНДЕГІ АГЕНТТІГІ Гигиеналық негіздеме N

Химиялық, биологиялық қорғау құралдары және өсімдіктердің өсуін реттегіштеріне токсикологиялық-гигиеналық баға

Қазақстан Республикасы Денсаулық қорғау істері жөніндегі агенттігі қараған
материалдар токсикологиялық-гигиеналық баға _____

тіркелетін препарат атауы _____

ауыл шаруашылығында қолдануға санитарлық ережені, норманы және
гигиеналық нормативтерді сақтағанда рұқсат етіледі

қолдану аумағын, шектелуін көрсету т.б.
және берліді N_____ Мемлекеттік гигиеналық тіркеу.
Бұл Гигиеналық негіздеменің күшінде болу мезгілі _____ жыл
Рецептурасы алу технологиясы қолдану аумағы және жағдайы немесе
препарат қасиетінде адам денсаулығына қауіптілігі анықталғанда, бұл
гигиеналық негіздеме өзгеруі мүмкін

Гигиеналық негіздеме берілді

_____ м е к е м е а т а у ы

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
М е м л е к е т т і к б а с

санитарлық дәрігері _____

" _____ " _____ 2000 ж. _____

Қосымша 21

Қазақстан Республикасы

Ауыл шаруашылығы

министрлігі

сельского хозяйства

Республика Казахстан

Министерство

КУӘЛІК

Осы куәлік берілді _____
себебі, Қазақстан Республикасында қолдануға рұқсат етілген
өсімдіктерді қорғау құралдарының тіркеулік сынауларын жүргізудің,
мемлекеттік тіркеудің және тіркеу ережелеріне

препаративтік формада

Қазақстан Республикасында тіркелді

" _____ " _____ 2000 ж. _____

Бұл куәлік көрсетілген препараттарды сатып алуға міндеттелмейді
Вице-Министр

Қосымша 22

ТІРКЕУЛІК СЫННАУДЫҢ НӘТЕЖЕСІНЕ
О Т Ч Е Т

(Препарат, тіркелуші, мемлекет)

1. Сынақты өткізуші мекеме атауы.
2. Сынақ жасалған жер.
3. Препарат, препаративтік форма, әсерлі заты.
4. Дақыл, сорты, екпе ағаштар жасы, отырғызу схемасы.
5. Топырақ (типi, механикалық құрамы, қарашірік, рН);
6. Агротехника (алғы дақыл, топырақты өңдеу, тұқымды себу мезгілі, себу мөлшері, қатар аралық ені, егісті баптау шаралары);
7. Зиянды организмдер;
8. Тәжірибе варианттары;
9. Тәжірибе түрі, тәжірибе мөлдегінің ауданы, қайталануы;
10. Препараттың қолдану тәсілі, және мезгілі;
11. Бүріккіштің түрі, жұмыс сұйықтығының мөлшер шығыны;
12. Ағымдағы жылдың ауа-райы ерекшелігі (жауын-шашын мөлшері, ауаның температурасы);
13. Зиянды организмдерге есепке алудың әдістемесі;
14. Қосымша әсерінің байқалуы;
15. Өнімді есепке алудың әдістемесі;
16. Биологиялық және шаруашылық тиімділігі (кестелер);
17. Препараттың қалдық мөлшерінің құрамы;
18. Препараттың өнім сапасына биологиялық көрсеткішіне әсері.
19. Тәжірбие нәтежесін талдау, қортындылау;
20. Қолдану регламентіне, ұсыныс;

Отчетқа тіркеулік сынауларды жүргізушілердің қолдары қойылады және мекеме жетекшісімен бекітіліп, гербі бар мөрі басылады.